MRF 2022.38

Østre Landsrets dom af 30. maj 2022, 8. afd., sag BS-36279/2021-OLR
(Mohammad Ahsan, Frosell og Anders Schäfer (kst.))

A (adv. Anders Stig Vestergaard) mod B Kommune (adv. Christian Laubjerg)

Anke af dom om frifindelse af kommune i landzonesag afvist som udsigtsløs, da Planklagenævnet og ikke kommunen var rette sagsøgte, jf. retsplejelovens § 368 a.

A opførte i henhold til en landzonetilladelse fra 2016 en landbrugshal på sin ejendom. Efterfølgende konstaterede kommunen, at A samtidig med opførelsen af hallen uden landzonetilladelse havde opført en overdækning på 94 m^2 langs hele hallens facade. A ansøgte derfor om lovliggørende landzonetilladelse til overdækningen, hvilket i maj 2019 blev afslået af kommunen, der samtidig meddelte påbud om fysisk lovliggørelse af overdækningen. Som begrundelse henviste kommunen til, at overdækningen ikke var omfattet af undtagelsen i planlovens § 36, stk. 1, nr. 3, for erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger, og at der ikke var forhold, som kunne begrunde behovet for overdækningen. A påklagede kommunens afgørelse til Planklagenævnet, der i maj 2020 stadfæstede afgørelsen, idet nævnet tiltrådte, at overdækningen ikke var omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 3, og da berettigede forventninger, proportionalitetshensyn og værdispildsbetragtninger ikke kunne føre til et andet resultat. I november 2020 anlagde A retssag mod kommunen med påstand om bl.a., at kommunens afslag på lovliggørende landzonetilladelse var ugyldigt, og at kommunen skulle tilpligtes at meddele lovliggørende landzonetilladelse til overdækningen. Kommunen påstod principalt sagen afvist, subsidiært frifindelse, med henvisning til, at kommunen ikke var rette sagsøgte, og dette spørgsmål blev udskilt til særskilt behandling. Byretten frifandt kommunen med henvisning til, at det fremgik af Planklagenævnets afgørelse, at nævnet havde prøvet det retlige spørgsmål, om opførelsen af overdækningen krævede landzonetilladelse, ligesom nævnet uden begrænsninger havde efterprøvet kommunens afslag på lovliggørende landzonetilladelse, jf. planlovens § 58, stk. 1, nr. 1 og 3. Byretten fandt, at det dermed var nævnets afgørelse, der var genstand for domstolsprøvelsen, og at kommunen ville være forpligtet til at følge en afgørelse, der måtte blive truffet under en sag mod Planklagenævnet, hvorfor kommunen ikke var rette sagsøgte. A ankede dommen til landsretten og gentog sine påstande og anbringender for byretten. For landsretten påstod kommunen anken afvist efter retsplejelovens § 368 a, hvorefter landsretten kan afvise at behandle en sag i 2. instans, hvis anken må antages at være udsigtsløs. Med henvisning til U 2005.2809 H, U 2007.2404 H og de af byretten anførte grunde fandt landsretten, at der ikke var udsigt til, at sagen ville få et andet udfald end for byretten. Da sagen ikke var af principiel karakter, og da heller ikke andre grunde i øvrigt talte for, at sagen skulle behandles af landsretten, afviste landsretten ankesagen i medfør af retsplejelovens § 368 a, stk. 1.

Kommentar: *Med hensyn til spørgsmålet om rette sagsøgte ved prøvelse af en rekurreret afgørelse er dommen på linje med fast retspraksis, hvorefter søgsmålet som udgangspunkt skal rettes mod rekursinstansen, jf. også* ***MRF 2021.295 Ø*** *med henvisninger til yderligere praksis i kommentaren. Retsplejelovens § 368 a om afvisning af udsigtsløse anker kom til ved en lovændring i 2014 og har været anvendt til at afvise ankesager om meget forskelligartede forhold, herunder sager om myndighedsudøvelse. Foruden nærværende dom kan nævnes U 2017.396 Ø (forældremyndighed), U 2017.2720 Ø (om indlæggelse på psykiatrisk afdeling var frivillig), U 2018.3389 Ø (forældremyndighed) og U 2020.2511 H (udmåling af fredningserstatning). Karakteren af disse sager og deres potentielt indgribende betydning for appellanten tilsiger imidlertid, at domstolene udviser tilbageholdenhed med at anvende retsplejelovens § 368 a i sådanne tilfælde i overensstemmelse med hensynet til en effektiv domstolskontrol med forvaltningen, jf. også grundlovens § 63. I U 2019.3521 H (påbud om lovliggørelse af lokalplanstridig erhvervsvirksomhed) og U 2021.502 H (forældremyndighed)*

blev landsretternes afvisning af ankesagerne da også ophævet, idet Højesteret fandt, at sagerne var af særlig betydning for appellanterne. I U 2016.3826 V udtalte landsretten generelt, at retsplejelovens § 368 a kun bør anvendes i sager om forældremyndighed og bopæl, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Se også U 2017.704 H om tvangsindlæggelse.

RETTEN I ROSKILDE
DOM

afsagt den 16. august 2021

Sag BS-45088/2020-ROS

A
(advokat Anders Stig Vestergaard)

mod

B Kommune
(advokat Christian Laubjerg)

Denne afgørelse er truffet af dommer Anne Schultz-Nielsen.

Parternes påstande
Sagsøgeren, A, har den 17. november 2020 anlagt sag mod sagsøgte, B Kommune og nedlagt følgende påstande:

Påstand 1:
Sagsøgtes afslag på lovliggørende landzonetilladelse overdækning i tilknytning til eksisterende maskinhal på K-vej 3, …, 3670 Veksø Sjælland, er ugyldigt og ophæves.

Påstand 2:
Sagsøgte tilpligtes at meddele sagsøgeren lovliggørende landzonetilladelse til overdækning i tilknytning til eksisterende maskinhal på K-vej 3, ..., 3670 Veksø Sjælland.

Påstand 3:
Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at sagsøger er berettiget til lovliggørende landzonetilladelse til overdækning i tilknytning til eksisterende maskinhal på K-vej 3, ..., 3670 Veksø Sjælland.

B Kommune har nedlagt påstand om afvisning, subsidiært frifindelse.
og har anmodet om, at spørgsmålet om afvisning udskilles til særskilt afgørelse.

Retten har ved kendelse af 23. april 2021 udskilt spørgsmålet om, hvorvidt B Kommune er rette sagsøgte til særskilt behandling og afgørelse.

Sagens oplysninger
A opførte i henhold til landzonetilladelse af 14. september 2016 en maskinhal på 400 m² på sin landejendom. Ved besigtigelse den 22. februar 2017 konstaterede kommunen, at der samtidig med opførelsen af hallen blev opført en overdækning på 94 m² langs hele hallens facade.

I brev af 1. marts 2017 varslede B Kommune påbud om fysisk lovliggørelse af overdækningen. A ansøgte herefter om lovliggørende landzonetilladelse, hvilket B Kommune meddelte afslag på den
10. april 2017. Afslaget blev påklaget til Planklagenævnet, der ved afgørelse af 7. september 2018 ophævede afgørelsen og hjemviste sagen til fornyet behandling i kommunen. Ved afgørelse af 22. maj 2019 meddelte kommunen på ny afslag og meddelte påbud om nedrivning af overdækningen.

Af B Kommunes afgørelse af 22. maj 2019 fremgår blandt andet:

> "B Kommune meddeler afslag til det ansøgte efter Planlovens § 35, stk. 1.
> Som konsekvens heraf skal overdækningen på 94 m² rives ned inden den 1. oktober 2019.
>
> Afgørelse er truffet med hjemmel i Planlovens § 51, stk. 1, og kan påklages efter lovens klagebestemmelser som beskrevet i vedlagte klagevejledning.
>
> Sagens baggrund
> Ejendommen K-vej 3 er en landbrugsejendom på ca. 3 ha, hvoraf størsteparten ikke drives som landbrug. Den 11. februar 2016 søgte ejer om landzonetilladelse til en landbrugshal på 600 m². Hallen skulle erstattede en nedbrændt hal på 325 m² med en tilbygning på 30 m², samt diverse ikke lovligt opført småbygninger på grunden. Hallen krævede landzonetilladelse, da den ikke lå i tilknytning til eksisterende bygninger.
>
> Da den ansøgte hal var ca. dobbelt så stor som den nedbrændte, bad kommunen ansøger om at oplyse, hvad hallen skulle anvendes til. Ansøger redegjorde for, at det "udelukkende var til landbrugsdrift, og ikke til entreprenørvirksomhed eller anlægsgartner eller sådan noget. De forskellige redskaber bliver brugt til jorden som hører til ejendommen og sneplov og spreder bliver brugt til markvejen på området. det er et stort område og kræver disse maskiner."

Imidlertid er det kun ca. 1 -1,5 ha (matr.nr. 23m, …, …), der reelt drives som landbrug, idet resten af ejendommen er tidligere oplagsplads samt udyrket/haveområde. På den baggrund var det kommunens vurdering, at der ikke er behov for en større hal end den brændte, inkl. tilbygning, altså 355 m².

Herefter indgik ejer en 10 årig forpagtningsaftale på 5 ha landbrugsjord, samt enkelte 1 årige forpagtningsaftaler.

Med begrundelse i den forpagtede jord og deraf følgende behov for mere halplads, vurderede kommunen, at en landbrugshal på 420 m² var passende som erstatning for den nedbrændte hal. Den 14. september gav B Kommune derfor landzonetilladelse til en landbrugshal på 420 m².

Landzonetilladelsen blev ikke påklaget. Ved et tilsyn den 22. februar 2017 kunne kommunen konstatere, at der samtidig med opførelsen af hallen var en overdækning på 94 m² langs hele hallens facade under opførelse.

Kommunen orienterede ejer om, at overdækningen også krævede landzonetilladelse, og den 1. marts 2017 endte kommunen varsel om påbud om nedrivning af overdækningen, med frist for ansøgning om landzonetilladelse den 1. april 2017. Den 31. marts 2017 modtog kommunen ansøgning om landzonetilladelse til overdækningen, med begrundelse om, at overdækningen skulle bruges til oplag af maskiner og materiel til ejendommens drift.

Begrundelse for afgørelsen

I sagsforløbet vedrørende landzonetilladelse til den nye landbrugshal på 420 m² har kommunen foretaget en nøje vurdering af ejendommens behov for landbrugsdriftsbygninger. I den vurdering blev det konkluderet, at en landbrugsdriftshal på 420 m² var passende for landbrugsejendommen inkl. forpagtede landbrugsarealer.

31. marts 2017 er der ansøgt om lovliggørelse af overdækningen på 94 m². Af ansøgningen fremgår, at overdækningen skal bruges til oplag af maskiner og materiel til ejendommens drift. Der er ikke redegjort for forpagtning af yderligere landbrugsarealer, eller ændring af driftsform eller andet siden landzonetilladelsen til landbrugshallen på 420 m² blev givet. Da kommunen i forbindelse med tilladelse til hallen, foretog en nøje vurdering af behovet for driftsbygningens størrelse, og der ikke er sket ændringer i ejendommens drift, der kan begrunde et øget behov for driftsbygninger, er det kommunens vurdering, at overdækningen ikke er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens landbrugsdrift, og at overdækningen derfor ikke falder ind under planlovens § 36, stk. 1, nr. 3 om at erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger ikke kræver landzonetilladelse.

Således er det kommunens vurdering, at overdækningen kræver landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1.

Ejendommen består ud over landbrugsarealer af en have inkl. en sø, der har landzonetilladelse til en udvidelse, samt en tidligere losseplads (matr.nr. 44b, 45c, 46d), der i dag fremstår med bevoksede volde, grusveje og gruspladser. Der står 5-10 containere rundt omkring på området. Der er en igangværende landzonesag om en ny ansøgning om at anvende den tidligere losseplads til oplagsplads i begrænset omfang for ejeres vognmandsvirksomhed. Derudover er der et mindre p.t. ubeboet hus på ejendommen, beliggende ca. 50 m fra hallen.

Det er kommunens vurdering, at der i forbindelse med vedligehold af disse arealer ikke er behov for andre typer maskiner, end de, der anvendes til landbrugsdriften.

Kommunen ser ikke nogle andre forhold, der kan begrunde behovet for en overdækning på 94 m² til ejendommens drift, og fastholder derfor, at overdækningen skal nedrives.

Evt. fremtidigt ønske om garage og lign. til brug for evt. fremtidig beboere på ejendommen skal ligge i tilknytning til boligen, og kan således ikke opføres som tilbygning til hallen.
…"

Afgørelsen blev den 18. maj 2020 stadfæstet af Planklagenævnet. I nævnets afgørelse hedder det blandt andet:

"Afgørelse
i klagesag om B Kommunes afslag på lovliggørende landzonetilladelse til overdækning i tilknytning til den eksisterende maskinhal på K-vej, Veksø Sjælland, og påbud om fjernelse af overdækningen

B Kommune har den 22. maj 2019 i en samlet afgørelse givet afslag på lovliggørende landzonetilladelse til en overdækning i tilknytning til eksisterende maskinhal på ejendommen K-vej 3, 3670 Veksø Sjælland, samt givet påbud om fjernelse af overdækningen.

Planklagenævnet har modtaget en klage over afgørelsen.

Planklagenævnet stadfæster afgørelsen. Det betyder, at kommunens afgørelse gælder.

Ny frist for lovliggørelse fastsættes af B Kommune.
…

3. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1. Planklagenævnets kompetence og prøvelse
Planklagenævnet kan tage stilling til en kommunes afgørelse efter planlovens § 35, stk. 1 (landzone), jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 1.[6]

Planklagenævnet kan desuden tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes øvrige afgørelser efter planloven, jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 3. Det er et retligt spørgsmål, om et bestemt forhold kræver landzonetilladelse.

Den oprindelige tilladelse
Klageren har anført, at der tidligere er givet en landzonetilladelse til en hal på 600 m², men at kommunen efterfølgende har ændret dette til 420 m², jf. afsnit 2.5.2.

Hvis kommunen havde givet en sådan tilladelse og efterfølgende ændret tilladelsen, ville der efter omstændighederne kunne være tale om tilbagekaldelse af en gyldig afgørelse eller omgørelse af en ugyldig afgørelse. Planklagenævnet ville kunne efterprøve, om betingelserne herfor var opfyldt.

Det fremgår imidlertid af sagen, at kommunen ikke har givet en landzonetilladelse til en hal på 600 m², men alene i forbindelse med en nabo-orientering havde omtalt en hal på 600 m², det vil sige den hal, der var ansøgt om. Dette udgør ikke en afgørelse, og Planklagenævnet har derfor ikke behandlet klagepunktet.

3.2. Undtagelse fra kravet om landzonetilladelse
3.2.1. Erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger på landbrugsejendommen
I landzone må der ikke uden tilladelse fra kommunen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. planlovens § 35, stk. 1.

Der gælder efter loven en række undtagelser fra kravet om landzonetilladelse, jf. planlovens § 5 u og §§ 36-38. Hvis forholdet ikke kræver landzonetilladelse, vil det være umiddelbart tilladt efter landzonereglerne.

Byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af den pågældende landbrugsejendom, kræver ikke landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 3. Det samme gælder for byggeri (bortset fra husdyranlæg), der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af den pågældende landbrugsbedrift.

Udgangspunktet er, at erhvervsmæssig nødvendighed skal vurderes i forhold til den enkelte landbrugsejendoms drift. Hvis ejendommen indgår i en landbrugsbedrift sammen med andre landbrugsejendomme og/eller arealer, jf. landbrugsloven § 2, stk. 3, og drives sammen med disse, kan den erhvervsmæssige nødvendighed alternativt vurderes for bedriften.

Landbrugsbedrift
Ved "landbrugsbedrift" forstås efter landbrugslovens § 2, stk. 3, en driftsenhed, der anvendes til jordbrugsmæssige formål, som for jordernes vedkommende er fastsat i lov om drift af landbrugsjorder, og som drives af samme fysiske eller juridiske person. Bedriften kan bestå af én eller flere landbrugsejendomme, arealer uden landbrugspligt samt tilforpagtede arealer. Omfattet er ikke samdrift af

flere bedrifter eller andre typer af produktions-fællesskaber end landbrugsbedrifter, som defineret i § 2, stk. 3.

Det er en forudsætning, at ejendommene og/eller arealerne under bedriften rent faktisk drives sammen. Hvis en bedrift omfatter en ejendom, som ikke drives sammen med de andre ejendomme i bedriften, skal denne ejendom ikke indgå i vurderingen af den erhvervsmæssige nødvendighed.

Med hensyn til tilforpagtede arealer omfatter landbrugsbedriften alene traditionelle, langvarige forpagtningsforhold. Derimod kan kortvarige forpagtningsforhold ikke indgå i en vurdering af byggeriets erhvervsmæssige nødvendighed. Det er desuden et krav, at driftsejeren ikke kun har en begrænset råderet.

Erhvervsmæssig nødvendighed
For at en bygning kan betragtes som *erhvervsmæssigt* nødvendig for landbrugsbedriften, er det en forudsætning, at den benyttes i forbindelse med den *jordbrugsmæssige udnyttelse* af de arealer, som hører under bedriften, og at der er tale om et dyrehold eller planteavl af et *vist omfang/af en vis karakter*. Det er ikke et krav, at der er tale om en aktuelt overskudsgivende aktivitet, eller at det er ejernes eller brugernes primære indtægt. Aktiviteten skal dog have en erhvervsmæssig karakter, typisk i form af salg til tredjemand af et vist omfang.

Består den jordbrugsmæssige udnyttelse i drift af dyrehold, er det normalt ikke tilstrækkeligt, at der er tale om et erhvervsmæssigt dyrehold efter miljøaktivitetsbekendtgørelsen.[7] Hvis dyreholdet omvendt ikke betragtes som et erhvervsmæssigt dyrehold efter denne bekendtgørelse, vil det som klart udgangspunkt heller ikke anses for driftsøkonomisk nødvendigt for den jordbrugsmæssige udnyttelse af bedriften.

Proportionalitet
Med erhvervsmæssigt *nødvendige* bygninger menes, at disse er nødvendige for den jordbrugsmæssige udnyttelse af bedriften. Efter hidtidig praksis skal der bl.a. lægges vægt på, om byggeriet har en rimelig størrelse set i forhold til *karakteren* af den landbrugsmæssige produktion (f.eks. hø-, korn- eller halmproduktion og/eller dyrehold) og *omfanget* af den landbrugsmæssige produktion (f.eks. størrelsen og den konkrete anvendelse af de dyrkede arealer). Endvidere har det betydning, om der i forvejen findes bygninger på ejendommen, som kan anvendes til det angivne formål.

Driftsmæssig nødvendighed af beliggenheden
Den erhvervsmæssige nødvendighed skal også gøre sig gældende for så vidt angår *byggeriets placering* på den pågældende ejendom frem for en af de andre ejendomme omfattet af bedriften. Der skal være en driftsøkonomisk begrundelse for, at byggeriet placeres på netop den pågældende ejendom, hvis der under bedriften findes andre mere hensigtsmæssige placeringer. Formålet hermed er at undgå, at der på en ejendom etableres en bygningsmæssig overkapacitet, bl.a. for det

tilfælde, at ejendommen senere udgår af bedriften og skal drives som en selvstændig ejendom.

3.2.2. Planklagenævnets vurdering i forhold til § 36, stk. 1, nr. 3.
Den konkrete sag omhandler afslag på retlig lovliggørelse af en overdækning på 94 m², som er bygget i tilknytning til en eksisterende hal.

Arealer, som kan indgå i vurderingen
Planklagenævnet finder, at der kan indgå ca. 1,5 ha af klagerens ejendom K-vej 3, 3670 Veksø Sjælland, i vurderingen. Nævnet har herved lagt vægt på, at den sydlige del af ejendommen (matr.nr. 44b, 45c og 46d) bliver brugt som oplagsplads eller lign. og dyrkes ikke, mens den nordlige del af ejendommen (matr.nr. 46a, 44c, 45b og 42b) er en forplads til hallen samt et haveareal.

Ifølge sagens oplysninger har klageren indgået en 2-årig forpagtningsaftale af matr.nr. 19b, 25b og 25k …, …. Der er tale om kortvarige forpagtningsaftaler, og de tilforpagtede jorder kan derfor ikke indgå i vurderingen af den erhvervsmæssige nødvendighed.

Ifølge sagens oplysninger har klageren desuden indgået en 10-årig forpagtningsaftale af matr.nr. 2r …, ..., samt matr.nr. 23n og 23c ..., …. Det fremgår ikke af sagen, om de arealer, der indgår i den 10-årige forpagtning, rent faktisk drives sammen med arealerne på klagerens egen ejendom. Hvis dette måtte være tilfældet, vil der dog højst kunne indgå ca. 5 ha af denne forpagtning i vurderingen (matr.nr. 2r …, ...). Nævnet lægger herved vægt på, at klageren, på trods af høringen, ikke har oplyst, hvilken type landbrug der drives på de pågældende matrikler, men har alene mere generelt udtalt sig om, hvilke maskiner der efter klagerens opfattelse er nødvendige, samt at kommunen i forbindelse med sagen har oplyst, at matr.nr. 23n og 23c …, ... ikke må dyrkes. Planklagenævnet lægger derfor til grund, at der ikke drives landbrug på matr.nr. 23n og 23c ...,

Som sagen er oplyst må Planklagenævnet lægge til grund, at der højst kan indgå ca. 6,5 ha landbrugsjord i vurderingen af, hvorvidt den 94 m² overdækning er erhvervsmæssig nødvendig.

Planklagenævnets vurdering
Planklagenævnet lægger på baggrund af sagens oplysninger, herunder oplysninger fra ansøgeren, til grund, at overdækningen bl.a. skal benyttes til opbevaring af hø/halm og landbrugsmaskiner, herunder traktorer, som relaterer sig til landbrugsdrift.

Nævnet bemærker imidlertid, at det forhold, at der er tale om landbrugsrelaterede formål, herunder opbevaring af landbrugsmaskiner, ikke er ensbetydende med, at disse er erhvervsmæssigt nødvendige for den pågældende landbrugsejendom eller –bedrift. Der kan f.eks. være tale om maskiner, som tjener andre

formål på ejendommen, som udlånes eller udlejes til andre, eller som blot er i overskud eller i hvert fald ikke bruges aktuelt (oplag).

Det er også uden betydning, om de hidtil har været opbevaret på ejendommen i forskellige (lovlige eller ulovlige opførte) skure, containere m.v. Det afgørende for vurderingen er alene omfanget og karakteren af landbrugsdriften på ejendommen/i bedriften.

Hertil kommer, at nogle af de maskintyper, som klageren har nævnt, som udgangspunkt ikke kan antages at være nødvendige for driften af landbrug, herunder flismaskiner, brændeflækkere, havetraktorer og snerydningsmateriel. Sådanne maskiner benyttes typisk til ikke-erhvervsmæssige formål (f.eks. havehold eller hobby) eller til erhvervsmæssige formål, som ikke er jordbrugsmæssige (f.eks. snerydningstjeneste, maskinudlejning, materiale-gård eller lign.). Klageren har ikke under sagen givet oplysninger om den landbrugsmæssige drift på ejendommen eller det langtidsforpagtede areal, som sandsynliggør, at sådanne maskiner benyttes til jordbrugsmæssige formål.

Klageren har anført, at det ikke kan udelukkes, at landbrugsdriften udvides i de kommende år. Nævnet udelukker ikke, at ønsker om fremtidig drift kan indgå i vurderingen af den erhvervsmæssige nødvendighed. Disse planer skal imidlertid have en aktuel og konkretiseret form, for at forebygge en eventuel omgåelse af reglerne i landzonetilladelse. Der foreligger ikke oplysninger herom.

Planklagenævnet finder, at den allerede tilladte hal har en tilstrækkelig størrelse set i forhold til karakteren og omfanget af den pågældende landbrugsejendom samt forpagtningsaftale, hvor der til sammen højst dyrkes ca. 6,5 ha i alt.

Planklagenævnet finder på baggrund af ovenstående, at den ansøgte overdækning ikke er omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 3, og derfor kræver landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1.

Planklagenævnet har ikke fundet det aktuelt at tage stilling til, om landbrugsdriften på klagerens egen ejendom og på de forpagtede arealer rent faktisk *drives sammen* i § 36, stk. 1, nr. 3´s forstand, idet overdækningen ikke efter nævnets opfattelse ikke er erhvervsmæssig nødvendig, selv hvis forpagtningen medtages i vurderingen. Af samme grund har nævnet heller ikke fundet det aktuelt at tage stilling til, om *selve placeringen er erhvervsmæssigt nødvendig* for landbrugsbedriften.

3.3. Generelt om landzonetilladelser

I landzone må der ikke uden tilladelse fra kommunen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. planlovens § 35, stk. 1.

Hovedformålet med zoneinddelingen og landzonereglerne er at forhindre byspredning i det åbne land og at sikre, at egentlig bymæssig udvikling sker, hvor

der gennem planlægningen er åbnet mulighed for det. Det følger af formålsbestemmelsen, at landzonereglerne skal administreres på baggrund af landskabelige, rekreative og arealressourcemæssige hensyn og andre samfundsmæssige interesser, f.eks. trafikale hensyn, samt hensynet til erhvervslivets muligheder for vækst og udvikling[8].

Områder i landzone skal som udgangspunkt friholdes for anden spredt og uplanlagt bebyggelse m.v. end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Udover at værne om natur og landskab er varetagelsen af de primære erhvervsinteresser blandt de hensyn, der ligger bag landzone-reglerne.

Efter hidtidig praksis lægges der stor vægt på lovens almene formål, uanset at den enkelte sags betydning er begrænset. I vurderingen indgår derfor overvejelser om, hvilken betydning afgørelsen kan få for fremtidige lignende sager (præcedensvirkning).

I sager om lovliggørelse skal forholdet som udgangspunkt vurderes, som i de tilfælde, hvor der er indgivet forudgående ansøgning.

3.4. Berettigede forventninger og byggeri, som erstatter andet byggeri Klageren har gjort gældende, at klageren havde en berettiget forventning om at kunne få tilladelse til en overdækning på 94 m² som erstatning for gamle skure, halvtage m.v., jf. afsnit 2.5.3.

En kommunes tidligere tilkendegivelser, særlige omstændigheder eller passivitet kan i særlige tilfælde skabe sådanne berettigede forventninger hos ejeren, at det kan begrunde en landzonetilladelse. De berettigede forventninger skal dog afvejes over for almindelige retshåndhævelseshensyn.

I forhold til genopførelse af driftsbygninger, udhuse eller lignende bygninger er der ikke en almindelig hovedregel om at tillade, at der genopføres sådanne bygninger med et areal svarende til det, der nedrives. Det forhold, at der nedrives tidligere driftsbygninger mv. på en ejendom, kan dog efter omstændighederne og til en vis grad indgå i en konkret vurdering af, om der bør gives tilladelse til at opføre nyt byggeri. I vurderingen indgår, om der er sammenhæng mellem nedrivningen og nyopførelsen.

Da muligheden for at få landzonetilladelse til nybyggeri efter nedrivning af eksisterende byggeri afhænger af en meget konkret vurdering, kan ansøgeren ikke have en egentlig forventning om at få en sådan tilladelse, medmindre dette tidligere er tilkendegivet af kommunen.

Planklagenævnet finder ikke, at klageren har grundlag for at have berettigede forventninger om at kunne opføre en overdækningen, idet kommunen ikke ses at være kommet med tilkendegivelser eller lign., som har kunnet give anledning til sådanne forventninger. Tvært imod finder nævnet ud fra sagens oplysninger, at

det må have stået klageren klart, at klageren netop ikke kunne forvente en sådan tilladelse.

3.5. Planklagenævnets vurdering af afslag på landzonetilladelse

Planklagenævnet bemærker indledningsvis, at det forhold, at der kan gives en byggetilladelse til et byggeri, ikke har betydning for, om der kan gives en landzonetilladelse til det pågældende byggeri. Dette spørgsmål er således ikke indgået i nævnets vurdering.

Som udgangspunkt skal det åbne land friholdes for anlæg, der ikke er erhvervsmæssigt nødvendige for landbrugserhvervet.

Planklagenævnet lægger som nævnt ovenfor til grund, at den påtænkte anvendelse ikke er erhvervsmæssigt nødvendig for landbrugsdriften.

Det er ikke efter praksis udelukket, at der kan gives landzonetilladelse til et byggeri, som ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af en landbrugsejendom eller –bedrift. Der kan således f.eks. efter omstændighederne gives landzonetilladelse til byggeri til erhvervsvirksomhed, navnlig mindre erhvervsvirksomhed eller virksomhed, som typisk hører til i det åbne land, f.eks. maskinstationer.

Efter hidtidig praksis kan der normalt også meddeles tilladelse til opførelse af nye udhuse og garager m.v. i størrelsesordenen 50-100 m². Ved den konkrete vurdering indgår bl.a. ejendommens størrelse, omfanget af eksisterende udhusbygninger samt placeringen af den ansøgte bygning.

Det må dog forudsættes, at der er klarhed over, hvilket formål byggeriet tjener, så dette kan holdes op imod de hensyn, som i øvrigt skal varetages efter landzonereglerne. Dette gælder navnlig, hvis ansøgningen giver anledning til tvivl om, hvorvidt byggeriet skal benyttes i forbindelse med en ændret anvendelse, som i sig selv kræver landzonetilladelse.

I nærværende sag har klageren oplyst, at de maskiner m.v., der skal opbevares, er nødvendige for driften af landbrugsejendommen og forpagtningerne. Planklagenævnet finder imidlertid, jf. afsnit 3.2.2, at der er tilstrækkelig plads i den tilladte hal til de maskiner m.v., der måtte være erhvervsmæssigt nødvendige for ca. 6,5 ha med landbrugsdrift, ligesom nævnet finder, at nogle af de af klageren nævnte maskiner som udgangspunkt ikke kan antages at blive benyttet til jordbrugsmæssige formål, jf. afsnit 3.3.2, Planklagenævnets vurdering.

Der er ikke i sagen oplysninger om, hvilke (andre) aktiviteter på ejendommen, som afføder behovet for et byggeri som det ansøgte. Det er i den forbindelse ikke tilstrækkeligt at anføre, at der tidligere har været behov for en bygnings-masse af et bestemt omfang, eller at der er nedrevet andet (lovligt eller ulovligt) byggeri på ejendommen.

3.7. Påbuddet (proportionalitet)
Klageren har anført, at det er i strid med proportionalitetsprincippet at gennemtvinge en nedrivning af overdækningen, jf. afsnit 2.4.6.

Det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip indebærer bl.a., at indholdet i en afgørelse ikke må gå videre med hensyn til at påføre borgerne byrder, end formålet tilsiger.

I en sag om lovliggørelse skal kommunen derfor anvende det mindst indgribende middel. Hovedområdet for anvendelse af proportionalitetsprincippet er de situationer, hvor der er flere mulige lovliggørelsesmåder. Princippet kan dog også føre til, at det kan være udelukket at kræve lovliggørelse, f.eks. hvis et krav om lovliggørelse vil være uforholdsmæssigt indgribende i forhold til det resultat, der opnås og de hensyn, der varetages med den pågældende bestemmelse.

Efter praksis lægges der også en vis vægt på spørgsmål om værdispild i sager om lovliggørelse. Hensynet til at undgå eller begrænse et værdispild er som udgangspunkt sagligt, men står i modsætning til hensynet til retshåndhævelsen, som normalt må veje tungt. Ved vurderingen af hvilken vægt hensynet til retshåndhævelsen skal have, indgår også overvejelser om den mulige præcedensvirkning. I en situation, hvor den nuværende eller tidligere ejer eller bruger konkret vidste eller må antages at have vidst, at forholdet var ulovligt, vejer hensynet til retshåndhævelsen særlig tungt.[9]

Planklagenævnet finder ikke, at afslaget på landzonetilladelse er i strid med proportionalitetsprincippet eller værdispildsbetragtninger, idet hensynet til kommunens retshåndhævelse, herunder hensynet til at undgå præcedens-virkning, må veje tungere. Nævnet lægger vægt på, at ansøgeren har bygget en tilbygning uden kommunens forudgående tilladelse og på trods af, at det må have stået klageren klart, at han ikke kunne forvente en tilladelse.

3.8. Planklagenævnets afgørelse
Planklagenævnet stadfæster B Kommunes afgørelse af 22. maj 2019 om afslag på landzonetilladelse til overdækning i tilknytning til den eksisterende maskinhal på K-vej, Veksø Sjælland, samt påbud om fjernelse af overdækningen.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.[10] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.
…"

Parternes synspunkter
B Kommune har i sit processkrift af 18. maj 2021 anført følgende:

Anbringender:
Omhandlede retssag vedrører afslag på lovliggørende landzonetilladelse til overdækning i tilknytning til en eksisterende maskinhal, og sammenholdes synspunkterne i stævningen med Planklagenævnets afgørelse kan det lægges til grund, at nærværende retssag er en prøvelse af ankeinstansens, Planklagenævnets, afgørelse, jf. U 2014.1350Ø modsætningsvist.

Det følger som anført af loven og Planklagenævnets afgørelse, at Planklagenævnets afgørelse er endelig, og at den kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.

Det fremgår endvidere, at en eventuel retssag til prøvelse af Planklagenævnets afgørelse skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet. Planklagenævnets afgørelse er ikke indbragt, hvorfor afgørelsen som anført ovenfor er både retskraftig og endelig.

Planklagenævnet – og ikke sagsøgte – er derfor rette procespart.

Såfremt retten tillod en prøvelse af sagsøgtes afgørelse, ville der – såfremt en domstol mod forventning måtte nå til et andet resultat end både sagsøgte og Planklagenævnet – foreligge to retskraftige afgørelser med hver sin konklusion. En eventuel dom vil således ikke ændre eller forandre Planklagenævnets afgørelse.

Undgåelse af to forskellige retskraftige afgørelser om samme problemstilling er hovedformålet med reglen om, at der er ankeinstansens retskraftige afgørelse, der skal indbringes for retten – og ikke underinstansens.

Det drøftes i nogle tilfælde, om underinstansen (i dette tilfælde sagsøgte) skal *inddrages* sammen med ankeinstansen, men allerede fordi ankeinstansen ikke er sagsøgt har dette ikke relevans. For så vidt angår sagsøgers bemærkning om byggelovens bestemmelser og bygningsreglementet bemærkes, som anført i klagesagen, at kommunen påser overholdelse, men at dette ikke indgår i en landzoneafgørelse, der afgøres efter planloven – og ikke byggeloven.

Det fremgår af Gomard Civilproces vedrørende spørgsmålet om "formalitet og realitet", at der skal afsiges afvisningsdom, såfremt retten på grund af en formalitetsmangel ikke fortager en prøvelse af berettigelsen af sagsøgerens krav.

Samlet gøres det gældende, at retten ikke kan foretage en prøvelse af berettigelsen af sagsøgers krav, hvorfor sagen skal afvises.

B Kommune har i processkrift af 21. juni 2021 uddybet sine synspunkter.

A har i processkrift af 18. juni 2021 anført følgende:

Anbringender:
Til støtte for de nedlagte påstande gøres det udover det i tidligere processkrifter anførte gældende,

at sagsøgte er rette sagsøgte,

at det bestrides, at sagsøgeren er afskåret fra at indbringe sagsøgtes afslag på lovliggørende landzonetilladelse af overdækning i tilknytning til eksisterende maskinhal for domstolene, under henvisning til at sagen har været forelagt en klageinstans (Planklagenævnet),

at sagsøgeren bestrider sagsøgtes skøn, og sagsøgeren er berettiget til at få prøvet sagsøgtes skøn for domstolene,

at det er meget vidtgående at afskære sagsøgeren fra at få prøvet sagsøgtes skøn for domstolene,

at planloven ikke angiver, hvilken myndighed en part skal sagsøge, og der er ikke et lovbestemt krav om, at sagen kun kan anlægges som planklagenævnet,

at sagsøgtes skøn har været afgørende for denne tvist,

at Planklagenævnet er afskåret fra at tage stilling til sagsøgtes skøn, afgørelsens hensigtsmæssighed og afgørelsens rimelighed i forhold til sagsøgerens interesser,

at Planklagenævnet som klageinstans er underkastet begrænsninger og kan alene prøve retlige spørgsmål,

at sagsøgeren ønsker en prøvelse af, om sagsøgte har inddraget samtlige relevante og saglige hensyn, idet det bestrides, at sagsøgtes skøn og afgørelse har inddraget samtlige saglige og planlægningsmæssige relevante hensyn,

at det er formålstjenligt at sagsøgte er rette sagsøgte under hensyn til en materiel rigtig afgørelse, og at Planklagenævnet som klageinstans ikke har fået samme kendskab til det retlige og faktiske grundlag som sagsøgte,

at det bestrides, at sagsøgte kan eller skal give en landzonetilladelse, når der foreligger indrettelseshensyn,

at sagsøgtes påstande og anbringender bestrides.

Rettens begrundelse og resultat

Det fremgår af Planklagenævnets afgørelse af 18. maj 2020, at Planklagenævnet i medfør af planlovens § 58, stk. 1, nr. 3, har prøvet det retlige spørgsmål, om opførelsen af overdækningen i tilknytning til A's maskinhal kræver landzonetilladelse. Det fremgår endvidere, at Planklagenævnet i medfør af planlovens § 58, stk. 1, nr. 1, uden begrænsninger har efterprøvet B Kommunes afgørelse efter planlovens § 35, stk. 1, om ikke at meddele A landzonetilladelse til overdækningen.

Det er dermed nævnets afgørelse, der er genstand for domstolsprøvelsen. B Kommune vil være forpligtet til at følge en afgørelse, der måtte blive truffet under en sag mod Planklagenævnet.

Herefter er B Kommune ikke rette sagsøgte, og B Kommune skal derfor frifindes.

Efter sagens værdi, forløb og udfald skal A i sagsomkostninger til B Kommune betale 25.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand.

THI KENDES FOR RET:

B Kommune frifindes.

Inden 14 dage betaler A i sagsomkostninger 25.000 kr. til B Kommune.

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 30. maj 2022

Sag BS-36279/2021-OLR
(8. afdeling)

A
(advokat Anders Stig Vestergaard)

mod

B Kommune
(advokat Christian Laubjerg)

Retten i Roskilde har den 16. august 2021 afsagt dom i 1. instans (sag BS-45088/2020-ROS).

Landsdommerne Mohammad Ahsan, Frosell og Anders Schäfer (kst.) har deltaget i sagens afgørelse.

Påstande
Appellanten, A, har gentaget sine påstande for byretten.

Indstævnte, B Kommune, har nedlagt påstand om, at anken afvises efter retsplejelovens § 368 a, subsidiært stadfæstelse.

A har i sin ankestævning anført bl.a.:

> "For Østre Landsret påberåber appellanten sig de samme påstande og anbringender som for byretten i Roskilde herunder, at sagsøgte er rette sagsøgte.
> …
>
> Jeg henviser i det hele til den indankede dom af 16. august, de under byretssagen afgivne processkrifter, bilag og retsbøger.

Derudover henvises til kæreskrift af 30. august, sammenfattende processkrift af 9. september, idet de skal indgå i ankesagen.

Endelig henvises til retsbog af 15. september fra Østre Landsret.
…

Der vil blive afgivet partsforklaring under hovedforhandlingen."

B Kommune har i sit ankesvarskrift anført bl.a.:

"Ankestævningen henviser alene til samme påstande og anbringender som i byretten, og der er ikke anført noget til støtte for, at byrettens dom er forkert.
…

Til støtte for sagens afvisning gøres det gældende, at appellanten ikke har oplyst om forhold, der gør, at der er udsigt til, at sagen vil kunne få et andet udfald end i byretten, og at der ikke i øvrigt foreligger særlige grunde til, at sagen skal prøves i to instanser. Det bestrides, at sagen har særlig betydning for appellanten.

Såfremt landsretten ikke afviser sagen, fremføres de samme anbringender som for byretten."

Landsretten har indhentet parternes bemærkninger til spørgsmålet om ankens afvisning efter retsplejelovens § 368 a. Af A's meddelelse herom fremgår bl.a.:

"Under henvisning til retsbog af 4. ds. og meddelelse af 22. ds. fra landsretten henviser jeg til appellantens sammenfattende processkrift af 9. september, og derudover skal jeg fremkomme med følgende supplerende bemærkninger til spørgsmålet om afvisning.

Appellanten havde ret til at indbringe sin sag direkte for domstolene, men appellanten valgte at klage til klageinstansen (Planklagenævnet).

Med sin indbringelse for klagenævnet afskar appellanten sig ikke fra muligheden for på et senere tidspunkt at indbringe sin sag for domstolene. Denne adgang blev ikke afskåret af, at klagenævnet under klagesagen foretog en retlig vurdering af afgørelsen fra B kommune.

Appellanten er berettiget til at indbringe sin sag for domstolene, når klagesagen er afsluttet med et for appellanten dårligt resultat. I den forbindelse bemærkes, at sagen har en væsentlig økonomisk betydning for appellanten.

Under henvisning til dom af 16. august 2021 fra retten i Roskilde bemærkes det, at sagens oplysninger må anses for en ensidig fremstilling, idet denne næsten alene er en gengivelse af indstævntes oplysninger og planklagenævnets bemærkninger og begrundelse. Derudover er under parternes synspunkter først anført sagsøgtes synspunkter og anbringender, og først slutteligt sagsøgers anbringender. Sammenfattende må dommen anses for udelukkende at have fokus på sagsøgtes og Planklagenævnets synspunkter og afgørelser.

> Yderligere bemærkes, at det er appellantens sag, der er genstand for domstolsprøvelsen, og ikke Planklagenævnets afgørelse som anført af retten i Roskilde."

B Kommune har i sin meddelelse vedrørende spørgsmålet om ankens afvisning efter retsplejelovens § 368 a oplyst, at det, som A har anført om sagen afvisning, ikke giver anledning til yderligere bemærkninger.

Retsgrundlaget

Bestemmelsen i retsplejelovens § 368 a blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 737 af 25. juni 2014 om bl.a. revision af reglerne om behandling af civile sager. I bemærkningerne til den foreslåede § 368 a, jf. lovforslag nr. L 178 af 9. april 2014, hedder det bl.a.:

> "Det foreslås, at der som supplement til den generelle ankebegrænsning baseret på sagens værdi indføres en adgang for landsretten til efter en indledende overordnet vurdering af sagen at afvise en anke i en civil sag.
>
> Efter forslaget får landsretten mulighed for at afvise sagen, hvis landsretten vurderer, at sagens parter ikke har oplyst om forhold, der gør, at der er udsigt til, at sagen vil kunne få et andet udfald end i byretten, og landsretten vurderer, at der ikke i øvrigt foreligger særlige grunde til, at sagen skal prøves i to instanser, f.eks. fordi den er af principiel karakter.
>
> Det forudsættes, at landsretten ikke skal foretage en systematisk gennemgang af alle ankesager med henblik på en vurdering af, om der skal ske afvisning efter bestemmelsen.
>
> Der er derimod tale om en mulighed for landsretten, som navnlig forudsættes benyttet i sager, hvor det efter en overordnet umiddelbar vurdering synes nærliggende, at betingelserne for afvisning vil kunne være opfyldt. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor der i ankestævningen alene henvises til samme påstande og anbringender som i byretten, og hvor der ikke afgives svarskrift. I sådanne sager, hvor der intet anføres til støtte for, at byrettens dom er forkert, og hvor det derfor umiddelbart forekommer åbenbart, allerede når sagen modtages i landsretten, at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald end i byretten, vil der således efter en konkret vurdering kunne ske afvisning efter den foreslåede bestemmelse.
>
> Bestemmelsen forudsættes således navnlig anvendt, hvor der f.eks. er tale om rene "kreditanker", dvs. hvor der alene ankes med det formål at udsætte afslutningen af sagen og dermed f.eks. fuldbyrdelsen af det (betalings)krav, som sagen omhandler."

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter retsplejelovens § 368 a, stk. 1, kan landsretten afvise at behandle en sag i 2. instans, hvis der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald end i byretten, og sagen ikke er af principiel karakter, eller andre grunde ikke i øvrigt taler for, at sagen skal behandles af landsretten.

Højesteret har i kendelse af 12. november 2020, der er optrykt i UfR 2021.502, anført, at forarbejderne til retsplejelovens § 368 a fører til, at en ankesag ikke bør afvises af landsretten, hvis det ikke umiddelbart forekommer åbenbart, at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald end i byretten, hvis sagen indeholder principielle problemstillinger, eller hvis sagen f.eks. har særlig betydning for parterne.

Det fremgår af sagen bl.a., at B Kommune den 14. september 2016 gav A en landzonetilladelse til opførelse af en landbrugshal på 420 m^2. Efterfølgende konstaterede kommunen, at A samtidig med opførelsen af hallen havde opført en overdækning på 94 m^2 langs hele hallens facade, hvorfor kommunen ved brev af 1. marts 2017 varslede påbud om fysisk lovliggørelse af overdækningen, da overdækningen også krævede landzonetilladelse.

A ansøgte herefter om lovliggørende landzonetilladelse til overdækningen, og ved afgørelse af 22. maj 2019 meddelte B Kommune (på ny) afslag herpå samt meddelte påbud om nedrivning af overdækningen. Af kommunens afgørelse fremgår bl.a., at det var kommunens vurdering, at overdækningen ikke var erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens landbrugsdrift, hvorfor overdækningen ikke var omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 3, hvorefter erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger ikke kræver landzonetilladelse, og at det således var kommunens vurdering, at overdækningen krævede landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1.

Planklagenævnet stadfæstede ved sin afgørelse af 18. maj 2020 kommunens afgørelse om afslag på lovliggørende landzonetilladelse af overdækningen samt påbud om nedrivning af overdækningen. Af Planklagenævnets afgørelse fremgår bl.a., at overdækningen ikke var omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 3, idet den påtænkte anvendelse af overdækningen ikke var erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugsdriften og derfor krævede landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1. Endvidere fandt Planklagenævnet bl.a., at A ikke havde grundlag for at have berettigede forventninger om at kunne opføre overdækningen, og at afslaget på landzonetilladelse ikke var i strid med proportionalitetsprincippet eller værdispildsbetragtninger. Planklagenævnet anførte afslutningsvis i sin afgørelse, at nævnets "afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet."

Landsretten finder på den anførte baggrund – og med henvisning til Højesterets domme, der er optrykt i UfR 2005.2809 og 2007.2404, samt i øvrigt af de grunde, som byretten har anført i sin dom – at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et

andet udfald end for byretten. Det anførte gælder uanset de påstande, som appellanten har nedlagt for såvel byretten som landsretten.

Da sagen ikke er af principiel karakter, og da heller ikke andre grunde i øvrigt taler for, at sagen skal behandles af landsretten, afviser landsretten ankesagen i medfør af retsplejelovens § 368 a, stk. 1.

Efter sagens udfald skal A i sagsomkostninger for landsretten betale 5.000 kr. til B Kommune til dækning af udgifter til advokatbistand. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens omfang og forløb.

THI KENDES FOR RET:

Denne ankesag afvises.

I sagsomkostninger for landsretten skal A inden 14 dage
betale 5.000 kr. til B Kommune. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.